

schotland

INHOUD

DE REIS INDELEN 8

GESCHIEDENIS EN CULTUUR 13

Het huidige Schotland 14 Highland Games 20 Eten en drinken 24
Land en landschap 30 Geschiedenis 36 Kunst 46 Het *Outlander*-effect 50

EDINBURGH EN DE LOTHIANEN 55

Edinburgh 58 Leith en de dokken 74 Buiten het centrum 76
De Lothians 80

GLASGOW EN AYRSHIRE 91

Het centrum van Glasgow 94 Buiten het centrum 104 Ayrshire 106

ZUID-SCHOTLAND 111

Dumfries en Galloway 114 De Borders 120

MIDDEN-SCHOTLAND 129

Stirlingshire 132 De Trossachs en Loch Lomond 136
Argyll 140 Perthshire 146

DE OOSTKUST 153

Fife 156 Dundee en Angus 162 Deeside 166 Aberdeen 172
De Noordoostkust 176

DE CENTRALE EN WESTELIJKE HOOGLANDEN 181

Inverness 184 Aviemore en de Cairngorms 188 De Great Glen 196
Het westen 200

DE NOORDELIJKE HOOGLANDEN 211

De Oostkust 214 Het noorden van Schotland 216 Het noordwesten 220

DE EILANDEN VOOR DE WESTKUST 229

De Argyll-eilanden 232 De kleine eilanden 244 Skye 246 De
Buiten-Hebriden 252

DE ORKNEY- EN SHETLANDEILANDEN 267

De Orkney-eilanden 270 De Shetlandeilanden 278

REISWIJZER 286

Hotels 294 Winkelen 306 Uitgaan 308 Activiteiten 310

REGISTER 314 FOTOVERANTWOORDDING 318

■ P. 2-3: Glenfinnan Viaduct – de brug waar Harry Potter met de Zweinsteinexpres overheen rijdt – overspant Finnan Valley bij Loch Shiel en is onderdeel van de West Highland Line.
Links: een traditionele *Highland dancer* tijdens de Highland Games in Hazlehead Park, Aberdeen.

DE REIS INDELEN

Schotland is een van de spectaculairste landen ter wereld: duizenden ruige bergen en heuvels, honderden eilanden en talloze *lochs* en rivieren, allemaal met hun eigen, rijke fauna. Tegen dat indrukwekkende natuurlijke decor spelen geschiedenis en cultuur een grote rol in de eeuwenoude steden, dorpen en kastelen.

Door Schotland reizen

Door Schotland reizen is op zichzelf al leuk, maar pas op dat u de reistijden niet onderschat. Het is een groot land met een enorm lange kustlijn, twee keer zo lang als die van Frankrijk of Spanje. Zo kunt u de reis van Glasgow naar Campbeltown in 20 minuten maken als u het vliegtuig neemt, maar met de auto doet u er 3 uur over! Toch is de auto hier het beste vervoermiddel, want die biedt u de mogelijkheid het landschap goed te bekijken en te stoppen waar u maar wilt. Een bezoek aan Schotland krijgt niet alleen kleur door de beroemde steden, er zijn ook ongelooflijk leuke kleine weggetjes en verborgen plekjes. Voor een bezoek aan

de eilanden bent

u afhankelijk van de ferry's (tel. 0800/066 5000, *calmac.co.uk*). Schotland staat ook bekend om zijn adembenemende spoorlijnen (tel. 0344/811 0141, *scotrail.co.uk*), misschien wel de mooiste van onze planeet, maar met de trein reist u zelden sneller dan met de auto: kies dus voor het spoor om van de ervaring zelf te genieten. De meest afgelegen Schotse eilanden, zoals de Buiten-Hebriden en de Shetlandeilanden, zijn het best door de lucht te bereiken (tel. 0344/800 2855, *loganair.co.uk*). Vliegen is ook een efficiënte manier om te reizen als u weinig tijd hebt. De Borders Railway, die in 2015 nieuw leven werd ingeblazen, verbindt Edinburgh met de Scottish Borders, terwijl het aantal budgetmaatschappijen dat op Edinburgh en Glasgow vliegt nog voortdurend groeit.

Een week naar Schotland

Als u voor het eerst naar Schotland gaat, is het een goed idee om in de pittoreske historische hoofdstad Edinburgh te beginnen, daarna naar de prachtige natuur van de Hooglanden door te reizen en tot slot

Entreprijzen

In deze gids geeft een schaal van € tot €€€€€ de volgende prijzen aan:

€ = minder dan € 12
 €€ = € 12-€ 17,50
 €€€ = € 17,50-€ 23
 €€€€ = € 23-€ 30
 €€€€€ = meer dan € 30

NIET MISSEN:

Het panoramische uitzicht over Edinburgh vanaf Arthur's Seat 67

Herbeleef de heroïsche strijd van William Wallace en Robert the Bruce bij Stirling 133

Genieten van sublieme Schotse zeevruchten in Oban 143

Een tochtje over Loch Ness, op zoek naar Nessie 197

Ben Nevis beklimmen, de hoogste berg van het Verenigd Koninkrijk 198-199

Uw favoriete *wee dram* proeven in de distilleerderij waar het wordt gemaakt 233

Op Orkney de sfeer van het lang vervlogen neolithicum voelen 276-277

Bezoekersinformatie

De belangrijkste informatiebron is **VisitScotland** (tel. 0845/225 5121, visitscotland.com), het nationale toeristenbureau. Hier vindt u informatie over accommodaties, bezienswaardigheden en activiteiten in heel Schotland. Naast een geweldige website heeft deze organisatie in de meeste grotere plaatsen een VisitScotland iCentre, dat folders, kaarten en informatie over rondleidingen verstrekt en waar u accommodatie kunt boeken. Zie de Reiswijzer op p. 289-292 voor allerlei praktische tips.

de centrale regio en de grootste stad, Glasgow, te bezoeken, om daar nog meer geschiedenis en cultuur op te snuiven. De meeste vluchten vanuit de rest van Europa en Amerika komen in een van deze twee grote steden aan.

Begin **Dag 1** in Edinburgh, bezoek Edinburgh Castle en geniet van een lange luie wandeling over de Royal Mile, langs eeuwen geschiedenis, naar het Palace of Holyroodhouse. Maak overdag een keus uit de vele prachtige musea en 's avonds uit de ontelbare gezellige pubs.

Gebruik Edinburgh op **Dag 2** als uitvalsbasis, rijd een halfuur zuidwaarts, naar Roslin en de fascinerende Rosslyn Chapel, waar zich volgens sommigen de heilige graal heeft bevonden. Geniet van een

lunch aan het water in de mooie voorstad South Queensferry en bezoek daar Hopetoun House. Rijd 11 km naar het westen, naar Linlithgow Palace, waar de geest van Schotlands meest geromantiseerde vorstin nog voelbaar is: Mary Queen of Scots. Keer vervolgens terug naar het werelderfgoed van Edinburgh voor een griezelige spooktocht onder de Royal Mile of een voorstelling in een van de theaters.

Dag 3 begint met een rit van 2 uur naar het noorden, naar Perthshire, waarbij u via een van de sensationele bruggen over de rivier de Forth komt. Daarachter ligt een golvend landschap. Ga na uw lunch in Perth naar Scone Palace, waar de Schotse koningen vroeger werden gekroond. Via de A9 rijdt u daarna de majestueuze Schotse Hooglanden binnen, gevolgd door een prachtige rit van 2 uur door de bergen naar het drukke skiresort Aviemore. Indien het nog licht is als u aankomt, trek dan met de Cairngorm Mountain Railway het ruige berglandschap in om van de zonsondergang te genieten.

Op **Dag 4** rijdt u nog een uur verder naar het noorden, naar de enige stad in de Hooglanden, Inverness. Maak een omweg langs Culloden, waar de catastrofale nederlaag van de Schotse jakobieten in 1746 een eind maakte aan het clansysteem in de Hooglanden. Inverness zelf biedt culturele bezienswaardigheden, een mooie rivier en kiltmakerijen.

Dag 5 begint met een fraaie rit langs de oevers van het beroemde Loch Ness en wie weet een glimp van Nessie, het wereldberoemde monster. Maak een vaartocht vanuit het leuke stadje Fort Augustus, waarna u nog

■ Het 30 m hoge beeld van twee kelpies, mythische waterpaarden, siert het landschap bij Falkirk.

■ De Schotse bergen bieden alles, van uitdagingen voor ervaren diehards (zoals een tocht naar de top van Aonach Mor, een buurberg van Ben Nevis) tot een relaxte wandeling.

tijd hebt om door de romantische ruïne van Urquhart Castle te slenteren. Vandaar is het anderhalf uur rijden naar de Atlantische kust en de vroegere garnizoensstad Fort William, die prachtige vergezichten biedt en allerhande faciliteiten.

Wie fit en dapper is (en goede schoenen heeft) kan op **Dag 6** naar de top van de hoogste berg van Groot-Brittannië klimmen, Ben Nevis. Wie het wat rustiger aan wil doen, neemt de Nevis Range Gondola en loopt alleen het laatste stukje naar de top of blijft gewoon bij het café-restaurant om daar heerlijk van het uitzicht te genieten.

Neem op **Dag 7** de smalle, bochtige A82 zuidwaarts naar Fort William. Dit is niet de snelste route, maar zij biedt een spectaculair uitzicht op een van de mooiste delen van

Schotland: u komt door Glencoe en langs de westelijke oever van het prachtige Loch Lomond. Als u de Hooglanden uit bent, ligt Glasgow aan uw voeten, met zijn mooie stadshart vol schitterende georgiaanse en victoriaanse gebouwen en zijn cultuur van wereldniveau.

Beste reistijd

Schotland is altijd mooi, in alle seizoenen, maar houd er rekening mee dat sommige bezienswaardigheden van oktober tot Pasen (gedeeltelijk) gesloten zijn. Sneeuw maakt het Schotse landschap extra aantrekkelijk en met Kerstmis en Hogmanay (oud en nieuw) hangt er in de Schotse steden een unieke sfeer. De maand mei is vaak het zonnigst en droogst. In juli en augustus kunt u te maken krijgen met ongevaarlijke, maar wel hinderlijk stekende knutten, een soort muggetjes, vooral in de Hooglanden en op de eilanden.

Als u meer tijd hebt

Zelfs als u maanden door Schotland reist, hebt u nog niet alles gezien. Maar als u wat langer de tijd hebt, raden we u aan twee of drie dagen uit te trekken voor het gebied ten zuiden van Edinburgh en Glasgow. Zuid-Schotland heeft golvende heuvels, een ruige kust, een reeks abdijruïnes (waaronder de Border Abbeys: Melrose, Dryburgh en Jedburgh) en typisch Schotse steden als Portpatrick, Melrose en Kirkcudbright. Hier komen

de boeken van Sir Walter Scott en Robert Burns tot leven, de auteurs die Schotland zo romantisch hebben beschreven in proza en poëzie, beter dan wie ook. Als alternatief kunt u naar de regio Fife reizen, ten noorden van Edinburgh, met de plaats St.-Andrews ('the home of golf'), pittoreske vissersdorpen en historische bezienswaardigheden. Rijd via het

schitterende Dunnotar Castle en andere fraaie ruïnes naar Aberdeen, dat aan de oostkust ligt, 193 km ten noorden van Edinburgh, en dat bekendstaat om zijn grootse granieten gebouwen en de nabijheid van Royal Deeside, waar koningin Victoria altijd zo graag de bergen in trok.

Ten noorden en westen van Glasgow ligt de kust van Argyll, met zijn ruige inhammen en massa's kleine eilandjes. Deze regio is absoluut niet toeristisch, ondanks de vele fraaie *sea lochs* (baaien), heuvels, historische bezienswaardigheden en leuke stadjes als Inveraray (anderhalf uur rijden ten noordwesten van Glasgow) en Oban (de zelfverklaarde 'vishoofdstad van Schotland' aan de westkust, 2 uur ten noorden van Glasgow).

De eeuwenoude stad Stirling, een uur ten noorden van Glasgow, is een must voor de echte geschiedenisfanaten, want hier speelde de belangrijkste slag tussen de Schotten en de Engelsen zich af. Het is ook een toegangspoort tot de Hooglanden, die achter Inverness en Avemore helemaal van de Noordzee naar de Atlantische Oceaan lopen. De North Coast 500 is een prachtige weg om dit dunbevolkte maar fenomenaal mooie gebied te ontdekken.

Met meer dan achthonderd eilanden (waarvan bijna honderd bewoond) biedt Schotland meer dan alleen het vasteland. Het is raadzaam om voor één eiland of een eilandengroep te kiezen. Het grootste eiland, Skye, is een goede optie als u weinig tijd hebt, want u rijdt er vanuit Glasgow in 4 uur naartoe. Arran is zelfs nog makkelijker te bereiken; u bent er met auto en ferry binnen 2 uur. De weinig bezochte Buiten-Hebriden, 80 km voor de Schotse noordwestkust, geven u het gevoel dat u aan de eind van de wereld bent. De Orkney- en Shetlandeilanden, ten noorden van het vasteland, zijn complete archipels, met zowel een Noors als een Schots verleden. Al deze eilanden kunt u per ferry bereiken of met een korte vlucht vanuit Edinburgh of Glasgow.

Meer buitenactiviteiten

Waar u ook bent in Schotland, het landschap is altijd schitterend. Het is een paradijs voor liefhebbers van buitenactiviteiten, maar ook als u minder sportief bent, kunt u er volop genieten. Het aantal wandelmogelijkheden is niet te tellen, van riskante klauterpartijen over smalle richels tot langaafstandspaden en gezellige kuiertjes langs een *loch*. Daarnaast staat Schotland bekend als een van de beste bestemmingen voor mountainbikers. Er zijn behalve diverse goed georganiseerde centra ook ruige natuurpaden, waar u meer herten dan mensen tegenkomt. En wat dacht u van rafting, kajakken, canyoning, surfen, windsurfen, zeilen of skiën? Het aantal mogelijkheden is in Schotland net zo gevarieerd als de geschiedenis van de clans. Waar u ook naartoe gaat, wat u ook gaat doen, overal komt u vriendelijke mensen en de aanstekelijke Schotse gastvrijheid tegen. Geniet van Schotland. *Sláinte* – 'gezondheid!' ■

Foaien

Het is lastig om regels voor de hoogte van fooien te geven. In situaties waar betalen voor de bediening aan uw eigen beleefdheid wordt overgelaten, rondt de ene Schot het bedrag van de rekening gewoon naar boven af, terwijl de andere er 10 procent bovenop doet. In een restaurant is 10 à 15 procent een goede leidraad, in een pub worden geen fooien verwacht. Soms wordt de barman een drankje aangeboden; dan zet hij dat op de rekening en beschouwt het als zijn fooi. De prijs voor een taxirit kunt u naar boven afronden of u kunt een paar pond extra geven.

GESCHIEDENIS EN CULTUUR

HET HUIDIGE SCHOTLAND 14-23

ERVAAR: HOGMANAY 17

HIGHLAND GAMES 20-21

EEN LESJE HIGHLAND DANCING 20

ETEN EN DRINKEN 24-29

LAND EN LANDSCHAP 30-35

GESCHIEDENIS 36-45

ERVAAR: DE SCHOTSE SLAGVELDEN 43

KUNST 46-53

HET OUTLANDER-EFFECT 50-51

■ Een Keltisch kruis bij Iona Abbey, op het eiland Iona in Argyll. U ziet veel van deze kruizen in Schotland, als symbool van de unieke religieuze en culturele tradities.

I HET HUIDIGE SCHOTLAND

Schotland is een verbluffend mooi land en een culturele oase met een complexe geschiedenis, vol van traditie. De Schotten zijn met recht trots op hun land, dat zich op de kaart heeft gezet met whisky, lekker eten, de Schotse ruit en nog veel meer. De vitaliteit blijkt uit alles, van de toestroom van internationale topkoks tot de discussies over Schotse onafhankelijkheid.

De bruisende Schotse cultuur is een geslaagde mix van het traditionele en het nieuwe. Het verhaal van Schotland is op zijn zachtst gezegd lang en complex en dat is niet verrassend, want door de Schotse aderen vloeit het bloed van Pictische strijders, Keltische vorsten, Romeinse legionairs, plunderende Vikingen en Germaanse Angelen. Meer dan duizend jaar geleden werd het Koninkrijk Schotland gesticht; tegenwoordig maakt het land deel uit van het Verenigd Koninkrijk, de politieke en economische unie (onder een gezamenlijke monarchie) met Engeland, Wales en Noord-Ierland. Maar pas op: Schotland is iets anders dan Engeland (waarover later meer). De referenda over Schotse onafhankelijkheid in 2014 en over Brexit in 2016 hebben het politieke landschap flink opgeschud.

Oud en nieuw

Het moderne Schotland is een complex geheel van oud en nieuw dat blijft fascineren.

De Schotse geschiedenis duikt overal op en soms vergeet je bijna welke eeuw het is. Hier sluimeren nog de verhalen over lang vervlogen veldslagen en oude vetes. Wie wil wegdromen bij de aangrijpende clichés over dat oude Schotland, vindt die in *Braveheart* (1995) van Mel Gibson – het is nog steeds een heerlijke film om te bekijken.

Maar het zal uw bezoek zeker verrijken als u de moeite neemt verder te kijken dan de tartandichés. Het moderne Schotland omarmt de hedendaagse technologie, heeft een sterke diensteneconomie en huisvest een bevolking die vooruit wil in de hightechwereld van de 21e eeuw. In de

steden vindt u nog steeds prachtige kastelen, straten met kinderkopjes en de traditionele toeristenfranje, maar als u verder kijkt dan het uitzicht vanaf een open dubbeldekker, ziet u dat er hippe galeries met moderne kunst zijn, een dynamische glas-en-staalarchitectuur en een heel scala aan meer prikkelende en interessantere bezienswaardigheden.

Een *ceilidh* is een traditioneel Schotse bijeenkomst waar het moderne en het historische Schotland gebroederlijk hand in hand gaan, een Keltisch feest met wortels in de mist der tijden, in het Schotland van de clans, waar geen feest gevierd werd zonder zang en dans. Die traditie leeft voort en bij een moderne *ceilidh* ziet u mensen met allerlei overtuigingen en achtergronden samen op traditionele vedelmuziek dansen. Het Schotland dat u gaat ontdekken, niet alleen met uw ogen maar ook met uw hart, heeft talloze facetten. Na een paar dagen weet u het al: u hebt het geluk gehad dat u in een werkelijk uniek land

“De Schotse geschiedenis duikt overal op en soms vergeet je bijna welke eeuw het is.”

■ De bruisende Schotse cultuur is een bijzondere mix van het traditionele en het nieuwe.

- Het leven in de Hooglanden heeft zijn traditionele tempo en eenvoud behouden.

terecht bent gekomen. Schotland mag dan vlak bij Engeland liggen, maar wel in een deel van de wereld waar de geopolitieke breuklijnen net zo beweeglijk zijn als de tektonische platen die dit spectaculair mooie land hebben gevormd. En Schotland zal nooit anders behandeld willen worden dan als gelijkwaardige partner.

De Schotten en de Engelsen

De relatie tot Engeland heeft Schotland getekend. Miljoenen jaren geleden lag er een oceaan tussen de twee gebieden en soms voelt dat nog steeds zo. De grote buurman is door de eeuwen heen een bron van vele conflicten geweest, met oorlogen en perioden waarin de 'Auld Enemy' (Engeland) het land probeerde te bezetten. Zelfs als er geen oorlog was, waren de Borders het toneel van schermutselingen en machtsstrijd en was er niet veel nodig om de sabels te laten kletteren. Tegenwoordig bestaat een belangrijk deel van de Schotse identiteit uit 'het niet-Engels zijn', iets wat de Schotten voortdurend onderstrepen, aangezien ze nog steeds vaak met hun zuiderburen op één hoop worden geveegd – door buitenlandse bezoekers die niet op de hoogte zijn van de relatie tussen de twee landen of, erger nog, door onwetende Engelsen. Wie hun land Engeland noemt is zijn Schotse vrienden snel kwijt. Toch zult u niet snel een Schot vinden die zich echt vijandig tegenover de Engelsen opstelt, want vandaag de dag is het eeuwenoude conflict niet veel meer dan goedaardige rivaliteit.

De Schotse onafhankelijkheid heeft sinds de Act of Union (1707), toen Schotland en Engeland werden samengevoegd, regelmatig op de politieke agenda gestaan, maar het onderwerp is erg gecompliceerd. Veel buitenlanders waren verbaasd dat Schotland naliert zijn onafhankelijkheid te claimen via het referendum van 2014, toen 55 procent van de bevolking 'nee' antwoordde op de vraag: 'Zou Schotland een onafhankelijk land moeten zijn?' Veel van de nee-stemmers wilden opricht bij het Verenigd Koninkrijk blijven, andere waren bang voor de politieke en economische gevolgen en kozen voor de veilige weg. De 45 procent die wél voor onafhankelijkheid stemde, vormt een radicale lobby en hun stem is sterker geworden sinds de Britten in 2016 voor een Brexit kozen en uit de EU willen stappen – een keus waar de Schotten in meerderheid tegen zijn. Als u zich voor dit soort zaken interesseert, of er in elk geval iets van af weet, zal dat uw reis naar Schotland verrijken en zult u in deze trotse natie beslist nieuwe vrienden maken.

Hooglanden en Laaglanden

Elk land heeft zo zijn interne tegenstellingen; de grootste in Schotland wordt veroorzaakt door de geologische breuklijn tussen de Hooglanden in het noorden en de Laaglanden in het zuiden. In feite wordt het land door twee breuklijnen in drie zones verdeeld (het Zuid-Schots Bergland, de Laaglanden en de Hooglanden) en er zijn 32 bestuurlijke gebieden, die *councils* worden genoemd.

De Schotse tegenstellingen zijn niet alleen geologisch. Hooglanders vinden zichzelf ruiger – mensen van de aarde – en in hun regio vindt u nog de meeste overblijfselen van de Keltische cultuur, zoals de taal. De bevolking werd gedecimeerd door de tragische nederlaag bij Culloden in 1746 (zie p. 44) en de economie van het gebied is daar in feite nooit meer helemaal bovenop gekomen. Romantische verhalen van de oude clans worden levend

ERVAAR: Hogmanay

Op het moment dat u voor de honderdste keer door een onbekende wordt omhelsd en uw lichaam gloeit van de whisky, zult u denken: ik heb in mijn leven al heel wat keren oud en nieuw gevierd, maar zoiets als Hogmanay heb ik echt nog nooit meegemaakt.

Hogmanay grossiert met trots in de meest bizarre tradities. Op het eiland Skye werd vroeger een stierenhuid verbrand en moesten omstanders de rook opsnuiven om de kwade geesten te verjagen. Als het vuur onder het snuiven uitging, bracht dat ongeluk. En wat dacht u van de traditie van *first footing*? Het bracht geluk als de 'eerste voet' die op nieuwjaarsdag over iemands drempel stapte, een donkerharige vreemdeling was met een brok steenkool in zijn hand, het symbool van warmte en

brandstof. *First foot parties* zijn er nog steeds in de Schotse steden en u bent er van harte welkom. Overal in Schotland worden Hogmanayfestiviteiten op touw gezet, die per stad en dorp sterk kunnen verschillen. In **Edinburgh** (edinburghfestivalcity.com) wordt het grootste van alle feesten in het hele land gevierd, met **Glasgow** (glasgowlife.org.uk), de grootste stad van Schotland, waar het hele centrum op zijn kop wordt gezet, als verdienstelijke tweede. Niet veel verderop, in Stirling (stirlingwinterfestival.com), stromen de inwoners toe voor allerlei vrolijke festiviteiten in de theatrale setting van Stirling Castle. De oude vesting eechoot dan van het geluid van doedelzakken en trommels, maar er is ook muziek van lokale bands. Een ervaring die u nooit meer zult vergeten!

Deze regio is het hart van landelijk Schotland en vormt de verbinding tussen de Laaglanden in het zuiden en de Hooglanden in het noorden.

MIDDEN- SCHOTLAND

INLEIDING EN KAART	130-131
STIRLINGSHIRE	132-135
DE TROSSACHS EN LOCH LOMOND	136-139
ERVAAR: FIETSEN IN DE TROSSACHS	137
ERVAAR: BEN LOMOND BEKLIMMEN	139
ARGYLL	140-143
ERVAAR: ETEN UIT ZEE IN OBAN	143
EEN RONDRIT OVER	
COWAL PENINSULA	144-145
PERTSHIRE	146-149
ETEN EN DRINKEN	
IN MIDDEN-SCHOTLAND	150-151
HOTELS	298-300

■ Zeilschepen voor anker aan de oever van het Crinan Canal in Argyll.

MIDDEN-SCHOTLAND

Midden-Schotland is een gemakkelijk bereikbaar wonderland met prachtige *lochs* tussen de bergen en een roemruchte geschiedenis. Hellingen vol bloeiende heide, sluimerende meren, romantische kastelen... Dit is Schotland in een notendop.

■ De veerhaven Oban.

Midden-Schotland is het historische land van William Wallace, de echte 'Braveheart', en helden zoals Robert the Bruce en Rob Roy, die een permanent stempel op de Schotse natie hebben gedrukt. Midden-Schotland is ook het land van het adembenemende natuurschoon: zilver glinsterende *sea lochs* en een prachtige kustlijn, met daarachter de bergen.

In de stad Stirling staat het meest strategische kasteel van Schotland, dat stoer de noordelijke toegang tot de Hooglanden bewaakt en in die rol al heel wat heeft meegemaakt. De geesten van William Wallace en Robert the Bruce schijnen er nog rond te waren. Bij Bannockburn behaalde Schotland in 1314 zijn beroemdste overwinning op aartsvijand Engeland, waarover u in het bezoekerscentrum alles aan de weet komt. Het Wallace Monument is een trotse, uitdagende herinnering aan de grootste patriot die Schotland ooit heeft gekend.

In Midden-Schotland ligt ook het eerste nationale park van het land, Loch Lomond and The Trossachs National Park (2002), dat een flink deel van de regio beslaat. Loch Lomond is het grootste meer van het Verenigd Koninkrijk en een paradijs voor watersporters. De Trossachs lijken een miniatuurversie van de Hooglanden, maar de hellingen zijn toegankelijker voor wandelaars en fietsers. Gevoegd bij de eerste klas faciliteiten maakt dit de Trossachs tot een ideale bestemming voor wie weinig tijd heeft.

Oban en het westen

In het westen, aan de Ierse Zee, liggen de parels Argyll en het schiereiland Cowal. Ondanks de vele bezienswaardigheden en de goede bereikbaarheid vanuit Glasgow komen hier maar weinig toeristen. Oban, de drukste veerhaven

NIET MISSEN:

Een onderdompeling in de geschiedenis van Stirling Castle **132**

De enorme *Kelpies* en het Falkirk Wheel **134-135**

Een wandeling tussen de heuvels en langs de spectaculaire lochs van de Trossachs **136-137**

Het enorme, door bergen omgeven Loch Lomond **138-139**

Een diner met heerlijke, 'bootverse' vis in Oban **143**

U één voelen met Schotse royalty in Scone Palace, waar vroeger de koningen werden gekroond **148**

van Schotland, ligt ook aan de westkust en is aantrekkelijk vanwege zijn mooie natuurstenen gebouwen, distilleerderij en eten uit zee. Achter de kust ligt het goed bewaarde geheim Loch Awe, waar het veel minder druk is dan bij Loch Lomond en Loch Ness.

Het romantische schiereiland Kintyre lijkt aan het eind van de wereld te liggen, een vergeten land in de Ierse Zee, met stille wegen, half verlaten dorpen en eindeloze zandstranden. Op dezelfde immense landtong (hoewel het officieel niet bij Kintyre Peninsula hoort) vindt u het leuke stadje Inveraray. Het ligt op de oever van Loch Fyne, heeft (zoals de meeste steden) een lange, roerige geschiedenis en is een prima uitvalsbasis om deze regio te ontdekken.

Perthshire

Als u tussen de uitlopers van de lochs door terug naar het oosten rijdt, komt u in Perthshire. De hoofdstad Perth is de onvolprezen ster van deze regio en heeft een gezellig uitgaansleven. In de omgeving vindt u de Munro Mountains (met toppen van meer dan 900 m), uitgestrekte meren en historische kastelen. En niet te vergeten Scone Palace, waar ooit op de Stone of Destiny de Schotse koningen werden gekroond. Met zo veel geschiedenis en zo veel natuurschoon zou Midden-Schotland in elk Schots reisprogramma moeten worden opgenomen – temeer daar de verbindingen er naartoe meer dan uitstekend zijn. ■

NATIONAL GEOGRAPHIC REISGIDS

SCHOTLAND

WERELDWIJD NEMEN EXPERTS VAN NATIONAL GEOGRAPHIC EEN KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN EN DRINGEN DOOR TOT DE KERN VAN DE CULTUUR, DE GESCHIEDENIS EN HET VOLK VAN EEN LAND. DANKZIJ NATIONAL GEOGRAPHIC REISGIDSEN KAN HUN ERVARING DE JOUWE WORDEN.

DE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met Schotland, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder deelnemen aan de Highland Games, een boottocht op een raderboot en windsurfen bij de Binnen-Hebriden.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

STADSWANDELINGEN EN AUTOTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes, waaronder de fantastische Royal Mile in Edinburgh, de North Coast 500 en de vissersdorpen van Fife.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAANDE PADEN, zoals een wandeling langs de adembenemende steile rotsen van het eiland Skye en een trekking naar de top van de Ben Macdui.

PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

 NATIONAL
GEOGRAPHIC
REISGIDS

National Geographic Reisgids maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

NUR 512

www.kosmosuitgevers.nl